Posudek vedoucí disertační práce

Název práce: Filosofický postoj k životu a ke smrti u lidí, kteří se ocitli na hraně života a smrti
Autorka práce: Mgr. Silvie Příplatová
Obor studia: Filozofie
Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.
Oponentky: prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc., doc. PaedDr. Mgr. Miriam Prokešová, Ph.D.
Datum odevzdání práce: 21.11.2023
Datum obhajoby: 19.04.2024 11:00

Předkládaná disertační práce, s názvem *Filosofický postoj k životu a ke smrti u lidí, kteří se ocitli na hraně života a smrti*, vyrůstá z podstatné otázky po skutečném smyslu filosofického tázání a hledání odpovědí na filosofické otázky.

Formální hodnocení:
Práce obsahuje 119 číslovaných stran s textem, do Závěru včetně se jedná o 112 tiskových stran. Po gramatické a stylistické stránce, rozsahem i celkovou formální úpravou odpovídá text stanoveným pravidlům pro daný typ vědeckého pojednání.

Obsahové hodnocení:
Struktura práce je již z obsahu zřejmá, autorka se rozhodla pro dělení na *Úvod*, dvě hlavní části a závěr, přičemž první, teoretickou část tvoří dvě kapitoly – *Myšlení a svobodná vůle* (s. 12–21*), Pojem svobody a svobodné vůle, strach ze života a ze smrti* (s. 22–62) – a druhou, empirickou část, tvoří kapitola jedna, s názvem *Životní příběhy a jejich filozofický rozbor* (s. 63–107).
Po *Závěru* práce je uvedena použitá literatura v *Seznamu použitých informačních zdrojů* (s. 113–119).
Práce se týká vybraných filosofů a vybraných osob v kritických životních situacích, přičemž hlavní spojnici utvářejí pojem vůle, svobody, hranice a možnosti změny ze strany člověka.

Autorka probírá vybrané filosofické otázky týkající se lidské vůle a nabízené odpovědi ze strany myslitelů, jakými byli Aristotelés, Augustin, Descartes, Kant, Hegel, Schopenhauer, Nietzsche, Heidegger, Patočka. Násobně nejvíce prostoru je věnováno filosofii Friedricha Nietzscheho. V hledání odpovědí se autorka opírá místy o prameny, více prostoru je však věnováno sekundárním zdrojům. To je má jediná výtka pro celou práci. Zejména práce usilující prohloubit filosofické myšlení, by se měla více opírat o primární prameny, v tomto případě více o různá díla vybraných myslitelů. Při práci se sekundární literaturou by pak bylo dobré zvažovat pečlivěji, které sekundární zdroje jsou

relevantní pro zařazení do disertační práce. Na druhou stranu je třeba doplnit, že přestože ne všichni citovaní autoři patří mezi odborníky na pojem vůle ve filosofii, autorka předkládané disertační práce na několika místech projevila schopnost pracovat i s různými názory, myšlenkami a postoji natolik kreativně, že projevila schopnost vidění souvislostí i tam, kde podstatné souvislosti často viděny nebývají, o což usilovala od samého počátku práce na disertaci.

Oceňuji aktivní přístup studentky při pozorování, tázání, rozhovorech uskutečných pro zpracování empirické části práce, promýšlení souvislostí, hledání možných návazností a spojnic při hledání světa jako smysluplného celku navzdory všemu, čemu je v tomto reálném světě třeba čelit, navzdory nemocem a závislostem, kterými procházeli jí vybraní účastníci rozhovorů, s nimiž se čtenář práce může seznámit na s. 63–93. Celkem se jedná o patnáct rozhovorů, rozřazených do tří skupin, první se týká drogově závislých (celkem pět rozhovorů osob ve věku 39, 33, 41, 58, 25 let – uvedeno v pořadí, v jakém jsou rozhovory předloženy, tak i nadále), druhá osob závislých na alkoholu (celkem pět rozhovorů s lidmi ve věku 56, 52, 33, 39, 43 let), třetí se týká pacientů s onkologickým, nebo jiným závažným onemocněním (celkem pět rozhovorů s osobami ve věku 35, 30, 72, 68, 36 let).

Závěr:
Studentka prokázala schopnost samostatně hledat otázky a odpovědi týkající lidské vůle, svobody, odkázanosti i závislosti. Pracovala aktivně, konzultace k disertační práci probíhaly pravidelně.

Práci doporučuji k obhajobě. Na základě průběhu obhajoby doporučuji práci hodnotit: velmi dobře.

Otázky k obhajobě:
V Závěru práce je zmiňován pedagogický aspekt předkládané disertace. Je zde poukázáno na propojení teorie a praxe, na propojení myšlení a života, na propojení individuálního a sociálního aspektu. Je oblast myšlení, které je myšlením filosofickým, samostatnou oblastí lidského života? Souvisí podstatné filosofické tázání také nějakým způsobem s fyzickou stránkou člověka? Pokud nikoli, proč? Pokud ano, proč?

V Praze dne 11. 4. 2024 PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.

PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.
Digitálně podepsal PhDr. Zuzana Svobodová, Ph.D.
Datum: 2024.04.11 11:11:08 +02'00'

Zuzana Svobodová, svobodova@tape.academy, zuzana.svobodova@lf3.cuni.cz